

Ympäristönsuojeluviranomaisen valvontakertomus 2018

1. Johdanto

Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma vuosille 2017–2021 on hyväksytty rakennus- ja ympäristölautakunnassa 29.6.2017 § 46 ja valvontasuunnitelman päivitys 6.9.2018 § 64. Valvontasuunnitelman ja -ohjelman toteutumista arvioidaan vuosittain koottavassa valvontakertomuksessa.

2. Ympäristöluvanvaraisten ja rekisteröitävien laitosten säännöllinen valvonta

Valvottavia ympäristöluvanvaraisia ja rekisteröitäviä laitoksia oli 31.12.2018 yhteensä 85 (Loviisa 61, Lapinjärvi 24). Vuoden aikana on myönnetty yksi uusi maa-aineslain mukainen yhteislupa (ympäristölupa ja maa-aineslupa). Yksi ympäristölupa on rautettu.

Lupavelvollisten ja rekisteröitävien toimintojen valvontaa on toteutettu käymällä läpi vuosi- ja tarkkailuraportit. Määräaikaistarkastuksia on tehty 21 laitokseen. Ympäristönsuojeluyksikköön saapuneet vuosiraportit ja tarkkailutulokset on käyty läpi. Kaikki toimijat eivät ole toimittaneet vuosiraporttia tarkastettavaksi.

Taulukko 1. Luvanvaraisten ja rekisteröitävien laitosten säännöllinen valvonta vuonna 2018

	Loviisa	Lapinjärvi	Yhteensä
Määräaikaistarkastukset	17	4	21
Vuosiraportit ja tarkkailutulokset	31	2	33

Ympäristönsuojeluyksikkö on lisäksi osallistunut Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) valvontavastuulla olevien laitosten valvontaan. Yhteisiä määräaikaistarkastuksia on tehty viisi (Loviisa 3, Lapinjärvi 2). Ympäristönsuojeluyksikkö on lisäksi käynyt läpi ELYn valvonnassa olevien laitosten vuosi- ja tarkkailuraportteja, koska niistä raportoidaan myös kunnalliselle valvontaviranomaiselle.

3. Ilmoitusvelvollisten toimintojen valvonta

Vuonna 2018 ympäristönsuojeluyksikkö teki kahdeksan päätöstä ympäristönsuojelulain (527/2014) 118 §:n mukaisista meluilmoituksista. Lisäksi annettiin kirjallisia lausuntoja meluasioihin liittyen.

Poikkeuksellisia tilanteita koskevia päätöksiä tehtiin kolme.

4. Ympäristönsuojelulain muut valvontakohteet (ilmoitukset ja lausunnot)

Ympäristönsuojelumääräysten valvontaa on toteutettu pääsääntöisesti neuvomalla ja ohjeistamalla puhelimitse ja sähköpostitse sekä tarkastuskäyntien yhteydessä. Ympäristönsuojelumääräysten mukaisia valvontailmoituksia käsiteltiin ympäristönsuojeluyksikössä kaksi. Ympäristönsuojelumääräyksiä koskevia poikkeamispäätöksiä on tehty kolme.

Ympäristönsuojeluyksikössä tarkastettiin 37 ns. nitraattiasetuksen mukaista ilmoitusta. Muu nitraattiasetuksen mukainen valvonta kohdistui haittailmoitusten läpikäyntiin, selvityspyyntöihin ja kohteiden tarkastamiseen ja kehotusten antamiseen.

Jätevesijärjestelmien rakentamiseen liittyviä asioita käsiteltiin yhteistyössä rakennusvalvonnan kanssa noin 20. Näiden lisäksi puhelimitse ja sähköpostitse on neuvottu useita kymmeniä kiinteistönomistajia jätevesijärjestelmien uusimiseen liittyvissä asioissa.

Maalämpöjärjestelmien rakentamiseen liittyviä lausuntoja ei ole annettu, mutta maalämpöjärjestelmiä harkitsevia asiakkaita on neuvottu puhelimitse ja sähköpostitse.

5. Jätelain säännöllinen valvonta

Jätelain 124 §:n mukaisia, määräajoin tarkastettavia vaarallisia jätteitä tuottavia laitoksia on tarkastettu projektiluonteisesti vuoden aikana yhteensä 18. Suurimmalle osalle on annettu kehotuksia epäkohtien korjaamiseksi. Jotkut toiminnoista ovat pohjavesialueella sijaitsevia riskikohteita. Osa vaarallista jätettä tuottavien laitosten tarkastuksista on tehty yhteistyössä Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen ympäristörikostutkintaryhmän kanssa.

Jätehuoltorekisteriin merkityistä toimijoista on tarkastettu yksi.

Jätehuoltorekisteriin on tehty yksi merkintä hyötyjätepisteistä, merkintä sisältää yhteensä 25 keräyspaikkaa Loviisassa.

6. Onnettomuus-, haitta- ja rikkomistilanteiden valvonta (ympäristönsuojelulaki ja jätelaki)

Haitta- ja rikkomistilanteiden valvontaa on suoritettu sekä ympäristönsuojelulain että jätelain nojalla. Epäkohdat liittyvät usein kummankin lainsäädännön rikkomiseen. Laillisuusvalvontaa on tehty sekä oma-aloitteisesti että kuntalaisilta tulleiden ilmoitusten perusteella.

Haittailmoituksia on ympäristönsuojeluyksikköön tullut noin sata. Haittailmoitukset ovat liittyneet mm. alueiden roskaantumiseen, lannan varastointiin, meluun, savuhaittoihin ja jätteiden polttamiseen. Moni haittailmoitukseen liittyvä asia on hoidettu sähköpostitse tai puhelimitse, mutta tarvittaessa toimenpiteisiin on ryhdytty tekemällä kohteeseen tarkastus tai tekemällä toiminnanharjoittajalle selvityspyyntö sekä antamalla kirjallisia kehotuksia. Kaikkiin ilmoitettuihin asioihin ei kuitenkaan ole ollut resursseja puuttua.

Jätelain nojalla on annettu kirjallinen siivoamiskehoitus yhteensä 13 kohteelle. Tämän lisäksi kehoituksia on annettu puhelimitse ja sähköpostitse. Rakennus- ja ympäristölautakunta on asettanut yhdelle kohteelle uhkasakon.

Vuoden 2018 aikana seitsemän jätelain nojalla kehoituksen saanutta kohdetta on todettu siivotuksi, ja valvontatoimet näiden kohteiden osalta on päätetty.

7. Maa-aineslain säännöllinen valvonta

Valvottavia maa-aineslain mukaisia kohteita oli 31.12.2018 24 kpl. Valvontaa on toteutettu määräaikaistarkastuksin, tarkastuksia on tehty yhteensä 19 kohteeseen. Sellaisissa maa-ainestenottokohteissa, joissa maa-ainesten ottoa ei vielä ole aloitettu tai ottamistoimintaa ei vuoden 2018 aikana ole ollut, ei ole suoritettu määräaikaistarkastusta, jossa toiminnanharjoittaja on ollut läsnä. Näitäkin kohteita on kuitenkin valvottu muulla tavoin.

Maa-ainekohteiden vuosiraportit ja tarkkailutulokset on tarkastettu 14 kohteen osalta. Kaikki toimijat eivät ole toimittaneet vuosiraporttia tai tarkkailutuloksia.

Taulukko 2. Maa-aineslain mukaiset valvontakohteiden tarkastukset vuonna 2018

	Loviisa	Lapinjärvi	Yhteensä
Määräaikaistarkastukset	17	2	19
Vuosiraportit ja tarkkailutulokset	14	0	14

Vuonna 2018 on myönnetty kaksi maa-aineslupaa ja yksi maa-aineslain mukainen yhteislupa. Kaksi maa-aineslupaa on siirretty toisen toimijan nimiin. Vuoden 2018 aikana ottotoiminta on aloitettu yhdessä uudessa kohteessa. Yhdessä kohteessa on valvottu alueen jälkihoitoa.

Kotitarveottoon liittyviä ilmoituksia ei ole vastaanotettu. Ympäristönsuojeluyksiköllä ei ole ollut osoittaa resursseja kotitarveoton valvontaan.

8. Muu valvonta

Vesitaloushankkeiden valvontaa on suoritettu yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa. Yksi kohde on tarkastettu yhdessä ELY-keskuksen kanssa ja yksi kohde on tarkastettu ELY:n pyynnöstä. Lisäksi ympäristönsuojeluyksikkö on ohjeistanut ja neuvonut useita ruoppausta suunnittelevia tahoja ja tarvittaessa kommentoinut ELY-keskukselle tulleita ilmoituksia vesitaloushankkeista. Ilmoituksia on tullut kommentoitavaksi 31. Ympäristönsuojeluyksikkö on osallistunut kahteen ojitushankkeeseen neuvonantajan roolissa.

Merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) mukaisista huvivenesatamista on kerätty tietoja ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröintiä varten. Vuoden 2018 aikana huvivenesatamiin on tehty yksi rekisteröintiin liittyvää tarkastuskäyntiä.

9. Muut ennakkovalvontaan liittyvät lausunnot

Ennakkovalvontaa on suoritettu antamalla lausuntoja myös mm. lupahakemuksista, ilmoituksista ja kaavaehdotuksista.

10. Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa

Ympäristönsuojeluyksikkö on edellä kuvatun mukaisesti tehnyt yhteistyötä rakennusvalvontayksikön ja ELY-keskuksen kanssa.

Yhteistyötä on tehty myös Itä-Uudenmaan poliisin ympäristörikostutkintaryhmän ja terveysuojeluviranomaisen kanssa.

11. Valvontasuunnitelman ja -ohjelman toteutumisen arviointi

Ympäristönsuojeluyksiköllä on vuoden 2018 aikana ollut käytettävissä kolme henkilötyövuotta. Valvontasuunnitelman ja -ohjelman mukaista valvontatyötä suorittavat kaikki oman tehtäväalueensa mukaisesti. Viranomaistehtävien lisäksi ympäristönsuojeluyksikölle kuuluvat lakisääteisesti myös ympäristönsuojelun edistämistehtävät.

Ympäristönsuojeluyksikkö on valvontaohjelman mukaisesti priorisoinut luvanvaraisten ja rekisteröintivelvollisten laitosten valvontaa, ja niiden osalta suunnitelmallinen valvonta on toteutunut valvontasuunnitelman ja -ohjelman mukaisesti. Vuosi- ja tarkkailuraportteja ei vuonna 2018 saatu kaikilta toiminnanharjoittajilta määräaikaan mennessä eikä kehotuksista huolimatta.

Suunnitelmallinen valvonta on toteutunut valvontasuunnitelman ja -ohjelman mukaisesti koskien jätelain 124 §:n toimijoita. Tarkkaa tietoa valvottavien kohteiden kokonaismäärästä ei kuitenkaan vielä ole.

Osa vuoden 2018 aikana tarkastetuista, jätelain 124 §:n mukaisista kohteista sijaitsee pohjavesialueella tai sen välittömässä läheisyydessä. Muuta pohjavesialueille kohdennettua riskikohteiden valvontaa ei ole tehty.

Eläinsuojien osalta kartoitustyötä lupatarpeen arvioimiseksi ei ole aloitettu vuoden 2018 aikana. Sekä Loviisassa että Lapinjärvellä on toistakymmentä eläinsuojaa, jotka ovat lupavelvollisia, mutta joilla ei ole ympäristölupaa. Ympäristönsuojelulakiin on eläinsuojien lupavelvollisuuden osalta ollut odotettavissa muutoksia jo vuodesta 2016, ja resursseja eläinsuojien lupavelvollisuuden selvittämiseen ei siksi ole tässä vaiheessa osoitettu. Ympäristönsuojelulain muutos koskien eläinsuojien ilmoituksenvaraisuutta astuu voimaan 1.2.2019, jonka jälkeen ilmoitusvelvolliset eläinsuojat kartoitetaan.

Haittailmoitusten osalta ympäristönsuojeluyksikön resurssit eivät riitä kaikkien kohteiden tarkastamiseen ja tarkastus tai muu asian selvittäminen on siksi tehty

tapauskohtaisen tilannearvion perusteella. Joihinkin kohteisiin on tehty useita tarkastuskäyntejä.

Valvonnan tehokkuuteen ja laatuun vaikuttavat käytössä olevat tietojärjestelmät ja niiden yhtenäinen käyttö. Sähköisen tietokannan käyttöä on tehostettu entisestään vuoden 2018 aikana.

Yhteenveto valvontasuunnitelman ja -ohjelman mukaisista valvonta- ja muista tapahtumista

Lupatapahtumat, rekisteröinnit ja muut päätökset	Kaikki	Lapinjärven osuus
- maa-ainesluvut	5	0
- ympäristöluvut	3	1
- vesiliikennelain mukaiset luvat	1	0
- vakuudet	6	1
- rekisteröinnit (YSL)	3	1
- rekisteröinnit (JL)	1	0
- melupäätökset	8	1
- poikkeukselliset tilanteet (YSL)	3	1
- vapautuspäätökset (VHL)	2	0
- poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä	3	0
Yhteensä	35	5
Tarkastukset		
- valvontaohjelman mukaiset määräaikaistarkastukset (YSL)	21	5
- valvontaohjelman mukaiset määräaikaistarkastukset (JL)	18	2
- muut valvontaohjelman mukaiset suunnitellut tarkastukset	19	2
- muut tarkastukset	n. 100	25
Yhteensä	n. 160	34
Vuosiraporttien ja tarkkailutulosten tarkastukset		
	47	2
Lausunnot		
- kaavalausunnot	4	2
- lausunnot Etelä-Suomen aluehallintovirastolle	5	2
- lausunnot tuomioistuimille	4	1
- jätevesilausunnot	20	5
- nitraattiasetuksen mukaiset lausunnot	37	27
- muut lausunnot	18	3
Yhteensä	88	40

	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018	Toteuma
Lupatapahtumat ja lausunnot	116	130	123
Valvontakäynnit ja tarkastukset	150	180	160